

Praca kamery – kadr, kąt i punkt widzenia oraz ruch

WIEDZA W PIGUŁCE

Kadr jest najmniejszą postrzegalną jednostką filmu, a kadrowanie to nic innego, jak to wybieranie takiego planu filmowego, który jest w danym ujęciu najlepszy, czyli najlepiej realizuje zamysł estetyczny, kompozycyjny, narracyjny i emocjonalny. Nie jest to neutralny gest związany z wyznaczeniem odległości między kamerą a obiektem filmowym. Określa ono schemat relacji przestrzennych, narracyjnych i emocjonalnych w filmie oraz tego, co jest wypchnięte poza kadr. Wyróżniamy następujące rodzaje kadrów: plan ogólny, plan pełny, plan amerykański, półzblizenie i zblizenie.

Kadrowanie nie jest jedynym sposobem na tworzenie relacji pomiędzy obiektywem kamery a filmowanym obiektem. Istotną rolę odgrywają również: miejsce, z którego patrzy kamera, oraz kąt filmowania. Często o wyborze punktu widzenia i kąta nachylenia kamery decyduje sama lokalizacja, ponieważ realizatorom chodzi o to, by świat przedstawiony w filmie wydawał się widzowi jak najbardziej „naturalny”. Plaża jest najczęściej filmowana z użyciem szerokich kątów. Do sceny na dachu wieżowca zostanie zastosowany punkt widzenia „z lotu ptaka”. Środki filmowe, nawet te najbardziej neutralne, determinują rytm narracji filmowej, budują nastrój, charakteryzują bohaterów, wpływają na emocje widza. Interesującym zabiegiem jest tak zwana kamera subiektywna. Jest to sposób filmowania z punktu widzenia jednego lub naprzemiennie kilku bohaterów, pozwalający na postrzeganie świata przedstawionego w taki sposób, jak widzi go bohater.

Relacje pomiędzy obiektywem kamery a filmowanym obiektem buduje również ruch kamery. We wczesnym okresie rozwoju kina, gdy twórcy nie dysponowali lekkimi, mobilnymi urządzeniami, kamera była w zasadzie statyczna i filmowała z jednego punktu widzenia. Współczesne urządzenia cyfrowe pozwalają na dowolność, która często jest wzmacniana efektami komputerowymi. Najczęściej stosowane ruchy kamery to: jazda równoległa, na-jazd lub odjazd oraz panorama. Mogą być one również niezwykle skomplikowane. Ich celem jest budowanie atmosfery oraz konstruowanie złożonych sensów danej sceny.

SŁOWNICZEK

- **praca kamery:**
- **plan filmowy: kadr: kamera subiektywna:**

Tekst: Eliza Hetkowska, scenariusz: Anna Walczak, konsultacja merytoryczna: Wojciech Michera. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/praca-kamery-kadr-kat/>.

Publikacja przygotowana w ramach współpracy z Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie kursu "Film jako opowieść".